

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/158/2018
Identifikačné číslo spisu:	7114223945
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7114223945.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletých 1/ S., narodeného X. februára XXXX . a 2/ C., narodeného XX. apríla XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, deti matky O., narodenej X. januára XXXX, bývajúcej v P., zastúpenej Mgr. Vándou Durbákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Krivá č. 23, a otca E., narodeného X. júna XXXX, bývajúceho v U., zastúpeného JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21 P 156/2014, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2018 sp. zn. 8 CoP 244/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 10. apríla 2017, č. k. 21 P 156/2014-467 Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“): a/ zveril maloleté deti S. a C. do osobnej starostlivosti matky, b/ určil výživné zo strany otca na maloletého S. od 26. septembra 2014 do 28. februára 2016 vo výške 100,- € mesačne, od 1. marca 2016 do 31. októbra 2016 vo výške 60,- € mesačne, od 1. novembra 2016 do 28. februára 2017 vo výške 110,- € mesačne a od 1. marca 2017 do budúcnosti vo výške 70,- € mesačne, ktoré je otec povinný posilať matke maloletého vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, c/ povolil otcovi splácať dlžné výživné za obdobie od 26. septembra 2014 do 30. apríla 2017 vo výške 461,66 €, spolu s bežným výživným v mesačných splátkach vo výške 20,- € až do zaplatenia, d/ určil výživné otca na maloletého C. od 26. septembra 2014 do 28. februára 2016 vo výške 80,- € eur mesačne, od 1. marca 2016 do 31. októbra 2016 vo výške 50,- € mesačne, od 1. novembra 2016 do 28. februára 2017 vo výške 90,- € mesačne a od 1. marca 2017 do budúcnosti vo výške 60,- € mesačne, ktoré je otec povinný posilať matke maloletého vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, e/ upravil styk otca s maloletými deťmi, f/ matke určil povinnosť pripraviť a odovzdať maloleté deti na stretnutie s otcom pred ich bytom, kde je otec povinný deti po ukončení stretnutia vrátiť a g/ rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Pri rozhodovaní o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky vychádzal súd prvej inštancie z preferencií maloletých detí, ktoré sa vyjadrili, že si neželajú striedavú starostlivosť a chcú ostať u matky, ale tiež z vyjadrenia otca, že netrvá na nariadení striedavej starostlivosti o deti.

1.2. Pri rozhodovaní o výživnom súd vychádzal z pomerov otca s prihladením na potreby detí, ako aj na príjem otca počas jednotlivých období. Matka navrhovala, aby súd určil výživné pre maloletého S. vo výške 180,- € mesačne a pre C. vo výške 120,- €.

1.3. Otec maloletých detí pracoval do 14. novembra 2016 ako hlavný radca na inšpektoráte práce, kde jeho priemerný mesačný zárobok bol 836,- €. Od novembra 2016 do februára 2017 pracoval v súkromnej sfére, kde v januári 2017 zarobil 930,12 € a vo februári 2017 zarobil 917,45 €. Po reorganizácii práce u tohto zamestnávateľa je od marca 2017 evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, hľadá si prácu a poberá podporu v nezamestnanosti vo výške 527,54 €. Jeho mesačné výdavky na cestu do práce predstavovali 80,- € mesačne a na stravu 150,- €.

1.4. Matka, ktorá pracuje ako vedúca verejného obstarávania, zarába mesačne v priemere 1 100,- €. V roku 2016 bol jej priemerný mesačný zárobok 1 704,07 €, v januári 2017 zarobila 2 526,69 € a vo februári 2017 zarobila 1 872,20 €. Má pravidelné mesačné výdavky približne vo výške 900,- €, z toho vyše 400,- € spláca hypotekárny úver za dom, v ktorom teraz býva otec detí. Do decembra 2014 bola splátka úveru vo výške 417,- €, v súčasnosti platí 312,- €. Ďalej uhrádza spotrebný úver za televízor vo výške 20,- €. Okrem toho má výdavky spojené s cestovaním vo výške 80,- € mesačne, na telefón vynaloží mesačne 20,- €; na ošatenie a hygienické potreby mesačne 60,- €; na lieky a na zdravotnú starostlivosť vynakladá 10 €; na stravu a na práce prostriedky mesačne vynaloží 150,- €. Matke prispieva na bývanie sumou 150,- € mesačne. Odkedy opustila spoločnú domácnosť, otec prispieval na potreby oboch detí sumou 50,- € v mesiaci október 2014, v novembri 2014 sumou 60,- € a v decembri 2014 sumou 110,- €. Od januára 2015 do júla 2015 posielal sumu 100,- €; od augusta 2015 posielal 150,- € na obe deti spolu.

1.5. Maloletý S. mal v čase začatia konania 9 rokov a chodil do 5. ročníka základnej školy. Na začiatku každého školského roka platil otec poplatky vo výške 20,- €. Deti chodili do školskej jedálne, kde sa za obedy platilo 20,- €, okrem toho chodili aj do školskej družiny, za ktorú sa platilo 11,- € mesačne. Na školské pomôcky a potreby matka vynakladala mesačne 12,- €. S. chodil v škole na krúžok programovania a do basketbalového klubu, za čo sa platilo 40,- € mesačne. Chodil aj do základnej umeleckej školy, za čo sa platilo 11,- € mesačne. V zime chodil na lyžovanie; trénerovi vo februári 2015 matka zaplatila 100,- € a za vleky 90,- €. S mladším synom chodila k logopédovi, za čo platila 5,- € za jedno sedenie. Chodili tam raz týždenne. Aj mladší syn začal v roku 2015 lyžovať, zaplatila za neho 118,- €, za vleky zaplatila 30,- €. Deti bývali len občas chorľavé a vtedy im kupovala lieky, mesačne za 5,- € pre každé dieťa.

1.6. Zo strany otca určil súd prvej inštancie výživné podľa jeho schopností a možností s prihladením na potreby detí v ich veku ako aj na príjem otca za jednotlivé obdobia a jeho nutné výdavky. Konštatoval, že deti sú vo vývoji psychickom a fyzickom, v tomto veku potrebujú peniaze na zabezpečovanie školských a mimoškolských potrieb, ako aj potrieb pre zabezpečovanie ich zdravotného stavu. Nestotožnil sa s názorom právnej zástupkyne matky, ktorá navrhla, aby výživné bolo určené z príjmu otca, ktorý dosahoval na inšpektoráte práce, o ktorý sa podľa nej dobrovoľne pripravil. Podľa názoru súdu prvej inštancie otec skutočne - ako tvrdil - zmenil toto zamestnanie preto, aby v budúcnosti dosahoval vyššie príjmy. Nemal teda záujem účelovo znížiť svoj príjem s ohľadom na prebiehajúce konanie, práve naopak, chcel mať viac peňazí, aby mohol synom dožiť viac ako dovtedy. Prešiel plynule z jednej práce do druhej. Pracovný pomer ukončil až potom, keď vedel, že v novom zamestnaní bude odmeňovaný vyššou sumou, i keď oproti predchádzajúcemu príjmu približne len o 200,- €. Vzhľadom na to, že stratu tohto nového zamestnania si sám nespôsobil, nebolo možné pri určení výživného od marca 2017 do budúcnosti aplikovať § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

1.7. Dĺžné výživné určil súd prvej inštancie ako násobok určeného výživného za predmetné obdobie. Od sumy, ktorú mal otec za toto obdobie zaplatiť, odpočítal sumu, ktorú už otec na výživu synov matke posielal. Za obdobie od 26. septembra 2014 do 30. apríla 2017 mal na výživnom pre S. uhradiť 2 776,66 €, uhradil 2 315,- €. Dĺžné výživné, ktoré takto súd vypočítal, predstavuje 461,66 €. Za rok 2014 mal otec zaplatiť 316,66 €; za rok 2015 mal zaplatiť 1 200,- €; za rok 2016 mal zaplatiť 900,- € a za rok 2017 mal zaplatiť 360,- €. V roku 2014 otec zaplatil 95,- €; v roku 2015 zaplatil 600,- €; v roku 2016 zaplatil 1 320,- € a v roku 2017 zaplatil 300,- €. Za obdobie od 26. septembra 2014 do 30. apríla 2017

mal na výživnom pre C. uhradiť 2 253,33 €, uhradil 1 865,- €. Dlhé výživné, ktoré takto súd vypočítal, je 388,33 €. Za rok 2014 mal otec zaplatiť 253,33 €; za rok 2015 mal zaplatiť 960,- €; za rok 2016 mal zaplatiť 740,- € a v roku 2017 mal zaplatiť 300,- €. V roku 2014 otec zaplatil 95,- €, v roku 2015 to bolo 600,- €, v roku 2016 zaplatil 930,- € a v roku 2017 sumu 240,- €. S prihladením na finančné možnosti otca povolil súd splácať dlžné výživné spolu s bežným výživným pre každé dieťa vo výške 20,- € mesačne.

1.8. O trovách konania štátu rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie matka a otec maloletých detí.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2018 sp. zn. 8 CoP 244/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach (o výživnom, dlžnom výživnom, spôsobe zaplata výživného, úprave styku otca s maloletými deťmi) potvrdil.

3.1. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci, po právnej stránke ju správne posúdil, náležite vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Odôvodnenie napadnutého rozsudku označil za dostatočné a presvedčivé. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach odkázal (§ 381 ods. 1 CSP a § 387 ods. 2 CSP).

3.2. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie náležite vysporiadal s tými odvolacími námietkami otca a matky, ktoré tvorili ich obranu v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Konštatoval, že otec ani matka v odvolacom konaní neuviedli žiadne iné relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie.

3.3. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o zverení maloletých do osobnej starostlivosti matky.

3.4. Pokiaľ ide o výživné, aj podľa presvedčenia odvolacieho súdu neprichádzala do úvahy aplikácia § 75 ods. 1 Zákonníka práce. Otec odišiel zo zamestnania, kde vykonával funkciu bezpečnostného technika s úmyslom dosiahnuť v novom zamestnaní vyšší príjem, čo sa aj stalo. Plynule prešiel k ďalšiemu zamestnávateľovi, kde aj tento príjem dosahoval. Je nepochybné, že nie jeho pričinením nastala skutočnosť, že tu dostal výpoveď. Otec bol potom nútený sa zaevidovať na úrade práce od 1. marca 2017 a bola mu poskytnutá podpora vo výške 527,54 €. Následne sa (ako to vyplýva z predloženia správy otca a jeho zamestnávateľa) zamestnal od 15. augusta 2017 ako obchodný zástupca a dosahuje príjem 621,- €. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval za správne rozhodnutie súdu prvej inštancie o určení výživného, diferencované podľa obdobia, kedy bol otec zamestnaný, resp. kedy dostával podporu v nezamestnanosti. Odvolací súd nemal dôvod zmeniť výšku výživného ani počnúc dňom opätovného zamestnania sa otca, lebo jeho priemerný mesačný zárobok dosahovaný v novom zamestnaní je len nepomerne vyšší ako príjem, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal pri určení výživného do budúcnosti.

3.5. Odvolací súd potvrdil aj výrok o úprave styku, ktorý považoval za správny, primeraný, zodpovedajúci veku maloletých detí a ich potrebám.

3.6. Pre úplnosť odvolací súd poznamenal, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, s návrhmi na vykonanie dokazovania ani s hodnotením dôkazov. Za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech účastníka v konaní. Nie je pritom povinnosťou súdu dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala matka maloletých detí dovolanie v časti, v ktorej bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia výživného otca na maloleté deti. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 CSP.

4.1. Procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP videla v nedostatočnom odôvodnení napadnutého (výroku) rozsudku odvolacieho súdu. Uviedla, že odvolací súd vo svojom rozsudku len

odkázal na závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil bez toho, aby nedostatočné odôvodnenie sám doplnil. Podľa nej z rozhodnutia nie je zrejmé ako súd hodnotil pomery otca, ktoré jeho výdavky považoval za oprávnené, na ktoré výdavky otca prihladal, a na ktoré neprihladal. Odvolací súd neodôvodnil ani to, ako hodnotil potreby maloletých pre určenie výživného a nepresvedčivo odôvodnil zmenu majetkových pomerov otca vzhľadom na to, že sa počas odvolacieho konania zamestnal a svoj príjem tak zvýšil približne o 100,- €. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nespĺňa požiadavky vyplývajúce z § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP.

4.2. Pre prípad prijatia záveru, že k uvedenej vade zmätočnosti nedošlo, dovolateľka namietla nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý sa stotožnil s nesprávnym záverom súdu prvej inštancie o nemožnosti aplikácie § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd v tomto smere rozhodol v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu. Navyše, potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu v časti určenia výživného sumou, ktorá pri riadnom zohľadnení všetkých pomerov otca mala byť vyššia. Na zreteľ nevzal medziiným ani majetkové pomery otca bývajúceho v rodinnom dome patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a to, že matka musela s maloletými deťmi odísť z domu kvôli násilnému konaniu otca. Dodala, že otec užíva motorové vozidlo, ktoré tiež patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uzavrela, že odvolací súd na podklade nesprávnej interpretácie právnej normy dospel k neopodstatnenému záveru, podľa ktorého nebol daný dôvod zmeniť výšku výživného otca na jeho maloleté deti.

4.3. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti buď zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie, alebo zmeniť (a určiť výživné na maloletých podľa návrhu matky).

5. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Otec vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že matka nešpecifikuje, od ktorého z prípadov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP odvodzuje prípustnosť jej dovolania. Nekonkretizovala ani právnu otázku, ktorú považuje za relevantnú v zmysle tohto ustanovenia. Podľa jeho názoru sú rozhodnutia súdov oboch inštancií náležité odôvodnené; dovolateľka neopodstatnene namieta ich nepreskúmateľnosť. Navrhol preto dovolanie zamietnuť.

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledujúcich bodoch.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí,

ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu.

10.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k procesnej vade, ktorú namietala dovolateľka. Mal pri tom na zreteli, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami [viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03].

10.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a I Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Prítom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zreteľne vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.3. Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Dovolací súd pripomína, že aj podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu (R 24/2017) nesprávne právne posúdenie, na ktorom spočíva dovolaním napadnutý rozsudok, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, o zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

10.4. K námietke dovolateľky, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na podstate tejto zásady zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec

žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

10.5. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Treba mať na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií (vychádzajúc z ich vzájomnej vecnej súvislosti a prepojenosti) je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu matky. Súdy zohľadnili pomery účastníkov konania, potreby maloletých a možnosti otca a matky. Osobitne sa vyjadrili k otázke (ne)možnosti aplikácie ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine; náležite vysvetlili tiež dôvody, s prihliadnutím na ktoré rozhodli o tejto otázke. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

10.6. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v konaní nedošlo k procesnej vade nepreskúmateľnosti namietanej matkou; prípustnosť jej dovolania preto z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplyva.

11. Podľa názoru matky je jej dovolanie prípustné tiež „podľa § 421 ods. 1“ CSP. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že matka má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (viď časť textu dovolania, v ktorej matka tvrdí „rozpor rozhodnutia odvolacieho súdu s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu“). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11.1. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nezakladá samo tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; určujúcim je až záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky o prípustnosti jej dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

11.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, m.m. 7 Cdo 7/2018 a tiež 2 Cdo 57/2017).

11.3. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (3 Cdo 56/2018, 3 Cdo 146/2017, 3 Cdo 30/2018).

11.4. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie

mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (pozri aj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

11.5. V danom prípade matka v dovolaní polemizuje so správnosťou právnych záverov odvolacieho súdu z hľadiska aplikácie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, spochybňuje správnosť potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu o výživnom za obdobie práceneschopnosti otca a namieta nezohľadnenie majetkových pomerov otca. Táto dovolacia argumentácia matky nedáva dostatočný podklad pre meritórny dovolací prieskum, lebo v nej absentuje jednak jasná a jednoznačná konkretizácia právnej otázky, o ktorej relevantnosti v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolateľka presvedčená, jednak označenie konkrétneho rozhodnutia (judikátu) dovolacieho súdu, od právnych záverov ktorého sa odvolací súd - podľa jej názoru - odklonil.

11.6. Pre prípad, že dovolateľka za relevantnú podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP považuje otázku možnosti a schopnosti výživou povinného vtedy, keď sa vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu, dovolací súd uvádza, že táto otázka už bola riešená v judikáte R 101/1967, v zmysle ktorého „pri hodnotení schopností a možnosti rodičov prispievať na výživu detí, pokiaľ došlo k zmene zamestnania niekoho z rodičov, znamenajúcej pokles jeho zárobku, je treba zistiť i dôvody takejto zmeny“. Súd v danom prípade tieto dôvody zisťovali, posudzovali a prijali k nim právne závery. Dospeli k skutkovému záveru, že k zmene zamestnania viedol otec zámer dosahovať v zamestnaní vyšší príjem. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd sa svojimi právnymi úvahami a riešeniami odklonil od záverov vyjadrených v uvedenom judikáte. Matkou spochybňovaná správnosť skutkového zistenia odvolacieho súdu o dôvodoch, pre ktoré otec v danom prípade zmenil zamestnanie (a okolnostiach, za ktorých k tejto zmene došlo), nemôže byť v dovolacom konaní preskúmaná. Rovnako nemôžu byť posudzovaná opodstatnenosť ani tej časti dovolania, v ktorej matka popiera správnosť (úplnosť) skutkových zistení súdov týkajúcich sa majetkových pomerov otca.

11.7. Matka v dovolaní vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tvrdí aj to, že „odvolací súd v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu interpretoval právne normy týkajúce sa určovania výživného“. Odhliadnuc od toho, že bližšie nevysvetľuje, akú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu tu má na mysli, treba poukázať na to, že ustanovenie § 62 Zákona o rodine, ktoré matka v tejto súvislosti označila, podáva základnú charakteristiku vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, trvanie tejto povinnosti, význam schopností, možností a majetkových pomerov rodičov pri rozhodovaní o výživnom, okolnosti, na ktoré prihliada súd pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti, vzťah výživného a iných výdavkov rodičov, špecifiká rozhodovania súdu v prípade, že maloleté dieťa je zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Pri tak širokom dosahu uvedeného ustanovenia nemožno predmetnú argumentáciu matky charakterizovať inak, ako všeobecnú, nekonkrétnu a dostatočne nevymedzenú. Ani pri posudzovaní tejto námietky z hľadiska jej obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) z nej nie je zrejmé, ktorú právnu otázku majúcu súvis s § 62 Zákona o rodine má matka na mysli a v čom konkrétne sa odvolací súd dopustil nesprávnej interpretácie tohto ustanovenia. Podobne za neurčitú treba považovať tú časť dovolacej argumentácie, ktorá sa týka „nesprávnej interpretácie platnej právnej normy“. Vzhľadom na túto všeobecnú a v podstate celoplošnú argumentáciu matky treba zopakovať, že dovolací prieskum nemôže byť zameraný na posúdenie všetkých hmotnoprávných a procesnoprávných otázok riešených prvoinštančným alebo odvolacím súdom. Pripomína tiež, že dovolanie nesmie byť účastníkmi využívané ako „skryté odvolanie“ (porovnaj 3 Cdo 186/2012, 5 Cdo 182/2013).

12. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

13. Z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, dovolací súd odmietol dovolanie matky, a to v časti namietajúcej vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) ako dovolanie procesne neprípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP a vo zvyšnej časti (namietajúcej odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a tiež jeho nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 432 CSP) podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.